

Àrea Integral
de Salut
Barcelona Esquerra

Bristol-Myers Squibb
España

I Jornada d'Atenció Compartida en Oncologia i Hematologia Àrea Integral de Salut Barcelona Esquerra

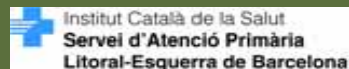
ÚS I CURES DELS ACCESSOS VENOSOS

MERITXELL CASANOVAS

NÚRIA BORRÀS

Hospital Clínic de Barcelona

Barcelona, 11 de maig de 2012

Objectius

- Mantenir la continuïtat de cures entre nivells assistencials
- Compartir informació de com hem adaptat a la practica diària la guia clínica internacional de cures dels accessos vasculars
- Informar els nous dispositius de teràpia per infusió i els seus avantatges

Guidelines for the Prevention of Intravascular Catheter-Related Infections, 2011

Naomi P. O'Grady, M.D.¹, Mary Alexander, R.N.², Lillian A. Burns, M.T., M.P.H., C.I.C.³, E. Patchen Dellinger, M.D.⁴, Jeffery Garland, M.D., S.M.⁵, Stephen O. Heard, M.D.⁶, Pamela A. Lipsett, M.D.⁷, Henry Masur, M.D.¹, Leonard A. Mermel, D.O., Sc.M.⁸, Michele L. Pearson, M.D.⁹, Issam I. Raad, M.D.¹⁰, Adrienne Randolph, M.D., M.Sc.¹¹, Mark E. Rupp, M.D.¹², Sanjay Saint, M.D., M.P.H.¹³ and the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC)¹⁴.

1National Institutes of Health, Bethesda, Maryland

2Infusion Nurses Society, Norwood, Massachusetts

3Greenwich Hospital, Greenwich, Connecticut

4University of Washington, Seattle, Washington

5Wheaton Franciscan Healthcare-St. Joseph, Milwaukee, Wisconsin

6 University of Massachusetts Medical School, Worcester, Massachusetts

7Johns Hopkins University School of Medicine, Baltimore, Maryland

8Warren Alpert Medical School of Brown University and Rhode Island Hospital, Providence, Rhode Island

9Office of Infectious Diseases, CDC, Atlanta, Georgia

10MD Anderson Cancer Center, Houston, Texas

11The Children's Hospital, Boston, Massachusetts

12University of Nebraska Medical Center, Omaha, Nebraska

13Ann Arbor VA Medical Center and University of Michigan, Ann Arbor, Michigan

Contingut de la sessió

- Introducció
- Tipus d'accessos venosos
- Complicacions associades a catèters
- Nous dispositius
- Conclusions

Introducció

La teràpia per infusió és l'estratègia terapèutica més important en el tractament del malalt onco-hematològic, la qual cosa fa dels accessos venosos instruments imprescindibles per administrar els tractaments, la hidratació, obtenir mostres de sang o nodrir els malalts

El pacient onco-hematològic

És un malalt complex

Sovint se li dóna l'alta i és manté l'accés venós

- Continuar tractament
- Administrar ATB
- Infusió de derivats sanguinis
- Hidratar i nodrir
- Analítiques

El pacient onco-hematològic

És un malalt complex

Sovint se li dóna l'alta i és manté l'accés venós

- Continuar tractament

- Administrar ATB

La continuïtat de cures d'aquests malalt en ocasions passa a ser **co-responsabilitat** de l'atenció terciària i primària

- Intusió de derivats sanguinis

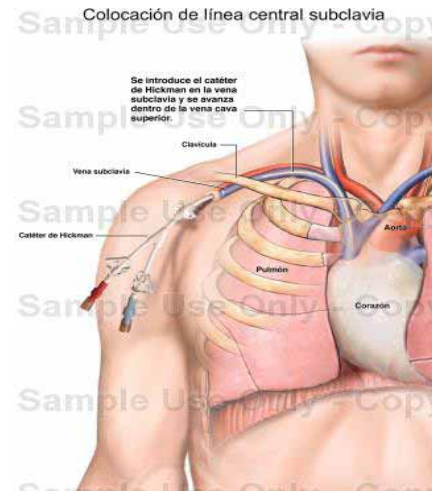
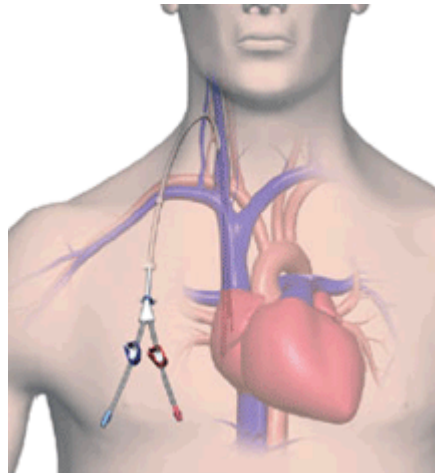
- Hematolisi i trombocitopenia

- Analítiques

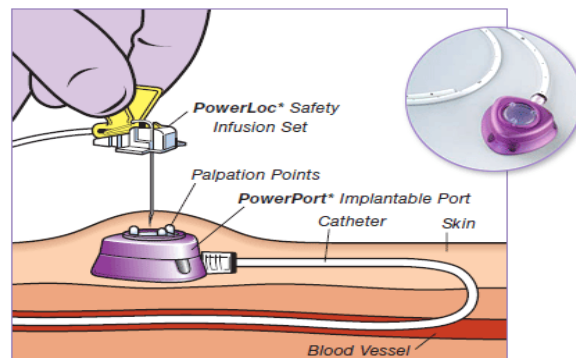
Tipus d'accessos venosos

- Catèter central d'inserció jugular, subclàvia o femoral (CVC)

Tipus d'accessos venosos

- Reservori endovenós subcutani (Port-a-cath®)

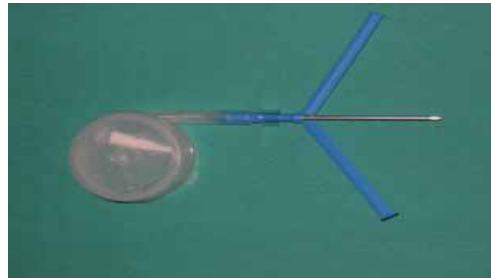

Catèter central d'inserció perifèrica

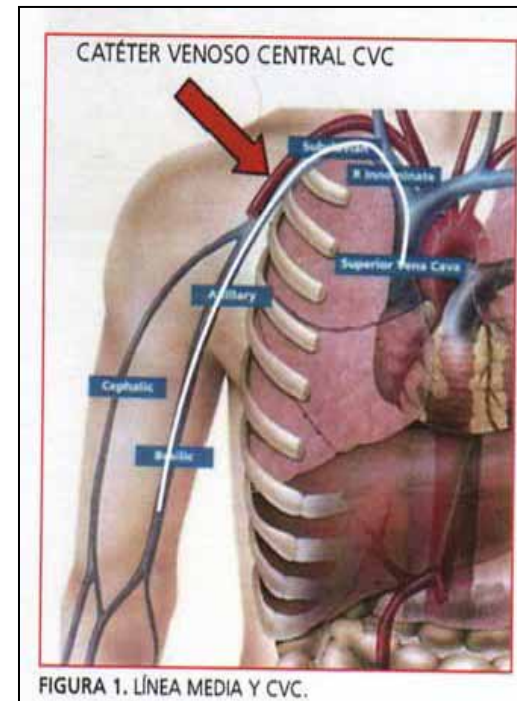
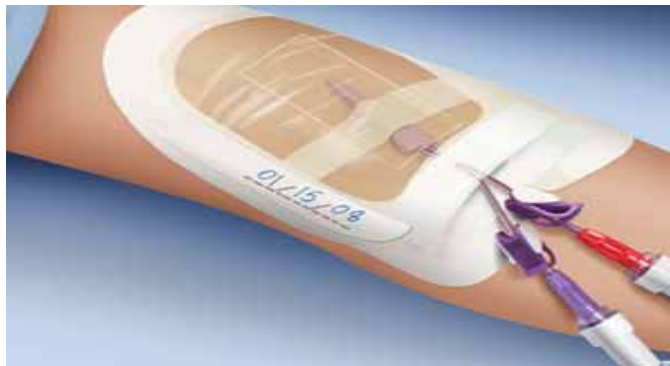
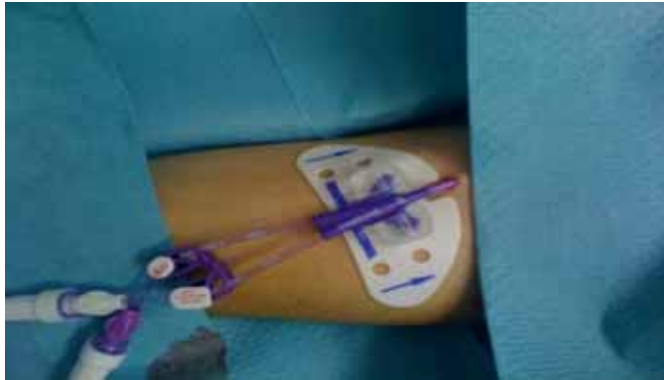
- **Drum®**

És un accés venós central que col·loca la infermera en la unitat d'hospitalització

Tipus d'accessos venosos

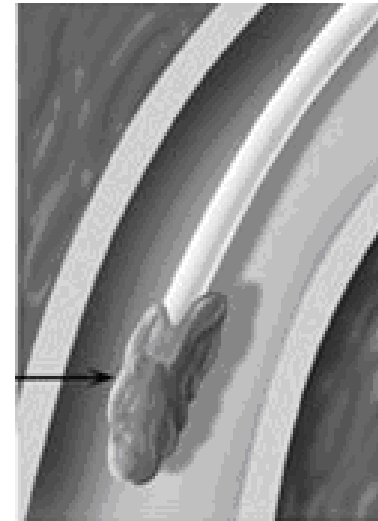
Catèter central d'inserció perifèrica (PICC)

Objectiu de les cures

Minimitzar el risc d' infecció i d' oclusió del catèter

Complicacions associades a catèters

- Sagnat i/o dolor post inserció
- Flebitis
- Infecció
- Obstrucció
- Trombosi
- Ruptura

Complicacions associades a catèters

- Sagnat i/o dolor post inserció

Flebitis

Col·locar un apòsit compressiu si sagna el punt d'inserció

Infecció

Obstrucció

Administrar Paracetamol vo/ev (cal prescripció mèdica)

Trombosi

Ruptura

Flebitis

- **Flebitis mecànica:**
apareix en les primeres hores post inserció, està relacionada amb el moviment de la cànula, catèter o quan s'utilitzen les cànules de major calibre
- **Flebitis química:** :
apareix per la capacitat irritant que tenen fàrmacs i/o la disminució del flux venós, al estar part de la vena ocupada per el propi accés venós, antigues flebitis, etc.

Flebitis

- Flebitis mecànica:
apareix en les primeres hores post inserció, està relacionada amb el moviment de la cànula, catèter o quan s'utilitzen les cànules de major calibre
- Flebitis química:
apareix per la capacitat irritant que tenen fàrmacs i/o la disminució del flux venós, al estar part de la vena ocupada per el propi accés venós, antigues flebitis, etc.

Infecció

- Infermeres ben formades en teràpies per infusió

Curar i canviar apòsits amb la cadència adequada

Asèpsia durant la preparació i la infusió dels tractaments iv

Limitar el màxim possible el nombre de llums del catèter

Reduir al mínim les claus de tres passos

Evitar desconnexions

Infecció

- Infermeres ben formades en teràpies per infusió
- Curar i canviar apòsits amb la cadència adequada

Asèpsia durant la preparació i la infusió dels tractaments iv

Limitar el màxim possible el nombre de llums del cateter
És realitzarà cada 7 dies excepte si l'apòsit està
tacat, moll, desenganxat o és necessari
examinar la zona

Reduir al mínim les claus de tres passos

Evitar desconnexions

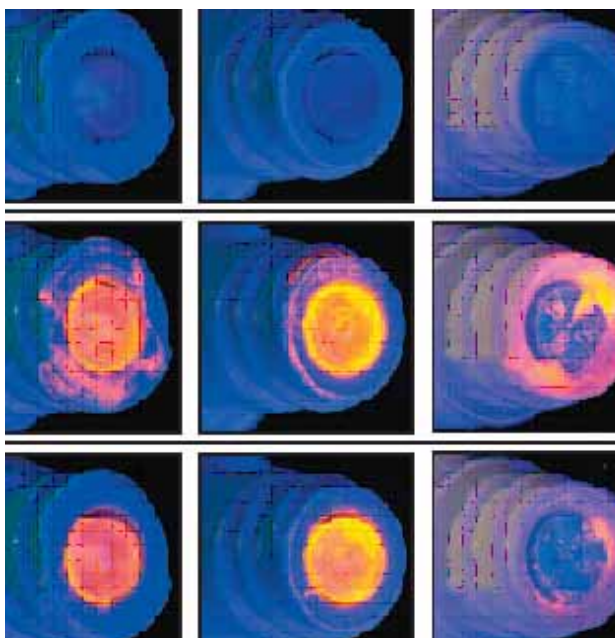
Infecció

- Asèpsia durant la preparació i la infusió dels tractaments iv

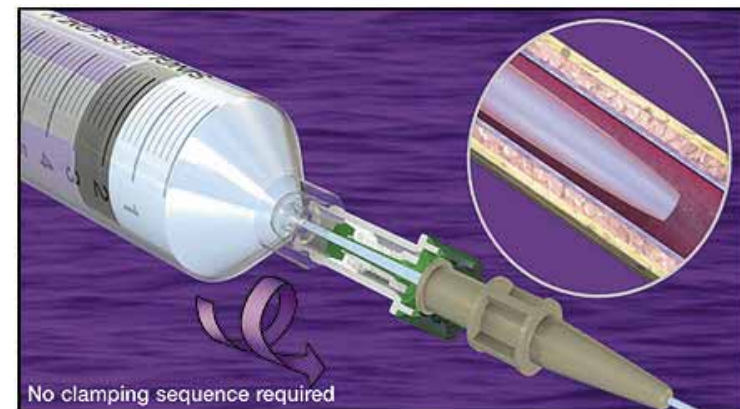
Limitar el màxim possible el nombre de llums del catèter

Reduir al mínim les claus de tres

Ev

Connectors antireflux

Statlock®

Oclusió

Les oclusions de catèter les podem dividir en:

- No trombòtiques 42%
- Trombòtiques 58%

Oclusions no trombòtiques

- Oclusió mecànica
  - . Migració de la punta del catèter
  - . Fixació deficient que permet torsió
  - . Adhesió de punta de catèter a paretvascular (efecte vàlvula)
  - . Pinçament del catèter
- Oclusió per precipitació de fàrmacs en la llum del catèter

Oclusions no trombòtiques

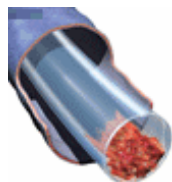
- Oclusió mecànica

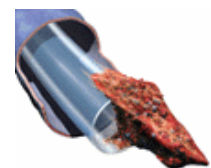
Amikacina	Hyaluronidasa
Amiodarona	Hidrocortisona
Amfotericina B	Hidromorfina
Ampicilina	Dinitrato disosorbide
Amascarina	Levofloxacino
Atropina	Meperidina
Clorpromacina	Midazolam
Cimetidina	Mitoxantrone
Coproplofanino	Morfina
Claritromicina	Netilmicina
Daunorubicina	Penicilina G
Diazepam	Pentazocina
Diltiazem	Streptomina
Dobutamina	Teniposido
Doxorubicina (Adriamicina)	Tobramicina
Ergotamina	Tramadol
Eritromicina	Vancomicina
Filgastrim	Vinblastina
Gentamicina	.....

- Oclusió per precipitació de fàrmacs en la llum del catèter

Tipus d'oclusions trombòtiques

- Intraluminal: adherències de fibrina al interior del catèter

- Cua o penjoll: la fibrina, les plaquetes i altres cèl·lules es disposen a la punta del catèter

- En forma de mitjó: la fibrina es disposa a la punta del catèter agafa forma de mitjó i pot arribar fins a la zona d'inserció

- Mural: el catèter lesiona la part interna de la vena i la fibrina que es desprèn es disposa a la superfície del catèter

Maneig de l'oclusió del catèter per causa trombòtica

Administració de fibrinolítics: Urokinase®

- Injectar de 5.000 a 10.000 UI de Urokinase® + Sèrum Fisiològic fins obtenir un volum total de 2mL y clampar el catèter
- Mantenir-lo així per un temps superior als 30 minuts
- Passat aquest temps aspirar la solució infosa y valorar permeabilitat
- En cas de fracàs, aquesta maniobra pot repetir-se fins 3 vegades en un període de 4 hores si el pacient té recompte de plaquetes superior a 20.000 mm³

Conseqüències de les oclusions trombòtiques

- Obliguen a interrompre o enrederir el tractament
- Incrementen el risc de trombosi venosa
- Cal retirar el catèter i col·locar-ne un de nou
- Augmenten els dies d'hospitalització, els costos i morbiditat

Trombosis venosa

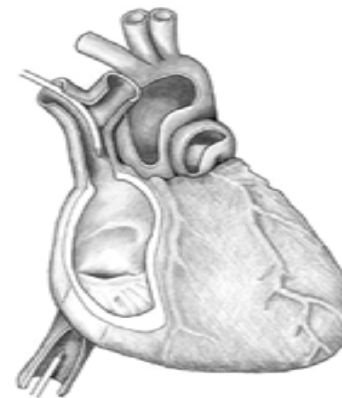

- És un problema greu que no es resol retirant el catèter
- Requereix tractament amb heparina o altres descoagulants per tal d'evitar embolismes
- Dolor, edema, tumefacció i a vegades disminueix la mobilitat de l'extremitat

Mesures per evitar la trombosis venosa

- En el cas dels PICC s'ha reduït de manera notable la incidència de trombosis → col·loquen l'accés venós per sobre del flexe de l'EESS
- És important col·locar la via central just abans de l'entrada de l'aurícula i no deixar-la a la subclàvia o part inferior de la vena cava

Conclusions

- Les complicacions relacionades amb els accessos venosos son freqüents, cares i potencialment letals
- Treballar seguint les recomanacions de un protocol pot revertir en un benefici substancial quan parlem d'accessos venosos
- Aplicar les intervencions de forma sostinguda adherir-se al protocol permet determinar quines intervencions mostren més eficàcia en la resolució de problemes o en la prevenció de les complicacions associades a la malaltia